

Cíllo 4.
25. januara.

Létnik 24.
1914.

Bom haj Bóh!

Sy-li spěwał,
Pilnje džělal,
Strowja če
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spar merný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swérnje džělaš
Wśedne dny;
Džen pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočn ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosć je;,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokrew če!

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa žo kóždu žobotu w Ssmolerjež knihicžiščerji w Budyschinje a je tam sa schtivortlétetu pschedplatu 40 pj. dostacž

3. njedžela po tſjoch kralach.

Rom. 12, 17—21.

Woko sa woko, sub sa sub, tuto žłowo se stareho ſakonja chze ſo tak někotremu tež w naſchim čžaſtu spodobacž, po nim chzyl tak někotry radu czinicz, hdyz je wot ſwojego ſobuežlowjeka dyrbjal ſkóscz ſhonicz. Drje niczo njeje, ſchtož my tak czežko ſniežemy, hacž hdyz dyrbimy bjes winy njeprawdu czežpicz. Dha ſo wſcho w naſ wohara, dha czéri naſche ſranjene ſacžucze, ſle ſe ſkym ſaplačicz, ſo by tež tón druhí ſam na ſebi ſpóſnał, kaž tajke czinjenje mutſkach we wutrobje boli.

Alle do tuteho ſwěta je něſhto nowe pschischtlo w Chrystuſu Jeſuſu, kiz je prajit: „Wý ſcžc ſkylſcheli, ſo je prajene: Ty dyrbisich ſwojego bližſcheho lubowacž, a ſwojego njeſchecžela hidžicz. Ta pał wam praju: Lubujce ſwojich njeſchecželov; žohnuječe tych, kiz waſ poſleja; czinicz dobrotu tym, kiz waſ hidža; proſheče ſa tych, kiz wam ſchodzi a pschecžehajn waſ, tak ſo byſheče džecži byli waſcheho Wótza w njebjeſbach.“ Haj, džecži teho Wótza roſymja tu wulku kaſení ſbóžnika: Ty dyrbisich ſwojego bližſcheho lubowacž jako ſam ſo. Schtož to chze, tón dyribi ſo zyle a doſpolnje ſaložicz na Jeſom Chrysta, kiz je nam předowanje dał tajkeje luboſcze, kotrehož zyle žiwijenje a ſkutkowanje běſche luboſcze pschecživo wſhemu njeſchecželstu, ſ kotrehož jeho ſwět pschecžehasche. To je ta luboſcž, kotrež je tež nad nami mózna, jeno ſmilnoſcž a hnada, kotrež nam naſche hréchi njeſchirachnuje, ale

czini, ſo ſo naſcha ſtyſknoscž do wjeſteſcze pschewobrocži, dokelž je pschi nim wodacze psches naſchu ſaſkužbu a doſtinoſcž, dokelž je pschi nim wumogenje ſ naſcheho hubjeniſta do kraſnoſcze hijom tu na ſemi a junu horjekach we wěcznoſczi.

Wobdawa naſ ſhryſtuſ ſe ſwojej luboſcžu, dha je jeho wola, ſo tež my mjes ſobu ſmý bohacži na bratrowſkej luboſczi. Tu w naſchim žiwijenju ſ naſchimi ſobuežlowjekami je to wulke polo, na kotrejmož móže a dyribi ſo naſcha luboſcž wopokaſacž; tu ma ſo ſjewicž, hacž my woprawdze ſmý kſhescžijenjo, kotrejmož je wo to czinicz, živi byž po ſkriptu ſpodobanju. Tu dyribi na ſjawne pschischt, hacž je tež w naſ ſkrecžijanſtwo ta móz, kotrež wſho pschewinje, ſchtož chze ſo nam napschecživo ſtajicž. A Pawoł nam we žłowach naſcheho teſta pokosa, kaž mamy ſo w tym a tamnym jako kſhescžijenjo ſadžeržecž, tež pschecživo tym, kotsiž nam njeſchecželſzy napschecživo ſteja.

My wěmy ſami ſe ſwojego naſhonienna, kaž czežko je to ſa naſ, ſchtož ſo tu wot naſ žada; kaž wjele radscho bychmy my czinili po tym ſłowje: kaž ty mi, tak ja čzi. Hordocž stareho člowjeka w naſ wabi naſ, ſo njebjchmy ſebi wot nikoho nicžo lubicž dałi. Ta myſl, kotrež ma ſwět wo czescži, ſteji runje napschecžo temu, ſchtož Chrystuſowa wucžba jako naſchu pschisluſhnoſcž poſtaja. Nam chze ſo ſdacž ſlaboſcž byž, ſchtož pał je tola ſkocžnje ta móz dobyčza, w kotrejmož je kſhescžijanſtwo ſettuſazý ſwět pschewinjlo.

Schtož jeno čze swojej woczi wocziniež, tón dyrbí bórsh pósnačz, so tam, hdzež so mér njedzerži, hdzež so slóscz se slósczu saplaczi, hdzež wjeczenje knieži, njeje niczo dobýte, a lenjepschezelstwo budže wjetšche, hidzenje rojcze, a skonečnje njeje žadyn pucz wjazy, kiz wot jeneho k druhemu wjedze. Tak wjele pschezelstwa a dobreho kuzodstwa budže saniczenie, dokelž na prawej lubosczi pobrachowasche, kotaž so prózuje, to motstronicz, schtož čze člowjekow dželicz, kiz su tola stawu na tym jenym čzeli, kotrehož hlowa je Jezuš Chrystus. Wono njeje pschezo móžno, se wschemi w prawym mérje živu bycz; ale to dyrbjaló kschesczijanej móžno bycz, so to potom na nim njeleži. Kschesczijan dyrbí stajnje k méréj hotowy bycz. A hdz my jeno wémę sczepliczje czakacz, skonečnje směje tola luboscž rjane myto. Hdz my slóscz se slósczu saplaczymy, dha móžemę wesczi bycz, so so s tym tež pschezo bóle swjerdnje wutroba nacheho bratra. Ale pschezimo tej lubosczi, kotaž czini po tym słowje: Je-li tehodla twój njepscheczel hlodny, nažycz jeho; chze-li so jemu picz, napowaj jeho, budže tež twierda wutroba mjeħka, a to je sapocżatł prawego kschesczijanského mera. Duž chze-li tež hněw nad tobú dobýcz, dokelž masch njeprawdu czerpicz, spomni na to, so sy ty kschesczijan, a njedaj so slenu pschewinycz, ale pschewin ty to sile s dobrym, dha budžesč žehlime wuhlo na hlowu swojego nje-pscheczela nahromadzicz. Nascha wěz to njeje, so bychmy so zami wjeczili; ta schkoda budže psches to jeno wjetšha. To chzemę temu pschewostajicz, wo kotrejż piżane steji: Wjeczenje je moje, ja chzu saplaczicz, praji tón Anjes.

Ale na tej lubosczi, kotaž to samóže, zmy my hiszczje khudzi. Duž rěka pschezo sažo, k temu do wuczby hicz, kiz je zam ta luboscž, k Jezużej Chrystuszej. Teno hdz my jeho mamy, móžemę zami so pschewinycz. Mamy pak tuto najczeszche, ale tež najrjenische dobýcze, dha njebudze nam czezko, sile s dobrym pschewinycz. Duž budźmy hotowi k tej lubosczi, so by na tym pósnačz bylo, so tež my zmy Chrystusowi wuczobnizy, a so by tež pschi naž jeho kralestwo pschezo dospolniſche bylo.

Hamjen.

W. we W.

Luboscž k bližschemu.

Schtož zwetne kubla wobżedzi
A khudzych widzi tradacz;
Schtož hlodnych bratrow nježyci,
Zim do nusy da padacz;
Tón rani kaſnje nježieske
A Božu luboscž njeſnaje.

Schtož bližscheho čeſcz podrywa
A slóſtne we njej toczi;
Schtož to, hdzež wón so pschehlada —
Na lepsche njeſwobroczi
A trjeba hubu pschijekodnu:
Tón nima luboscž k bližschemu.

Schtož s radu, troschtom, se schitom
Tu bratrej nochze klužicž.
Hdyž kſhiž a horjo jeho dom
Čze sa zwój pschebyt wujicž;
Schtož tehdy dli so s pomozu:
Tón nima luboscž k bližschemu.

Schtož hakle čaka, hacž so tu
Schtož s proſtuw psched nim kloni;
Schtož njehwata tam s pomozu,
Hdyž něchtó kylsy toni
A czerpi tajnu ſrudobu:
Tón nima luboscž k bližschemu.

Drje pschezo w skutach njemóžesč
Ty luboscž poſasowacž;
Měj wolū pał, so rady čzesč
Szej tónle poczink ſhowacž;
Tež wo móz k temu prózui so:
Dha smějescž lubo bližscheho.

Hdyž pał tón poczink woſlabnje,
Proſch, so so s nowa hori;
Proſch: Bóh je luboscž, kotrež mje
Szej k podobnoſci ſtvari;
Haj, wscho, schtož zym, to jeho je,
Duž mam bycz džeczo luboscže!

K. A. Fiedler.

Lubuſcze so mjes ſobu!

W Schwyz̄y leži pschi wrotach maleho městacžka rjenje wudebjenia ſtudzeń, kotaž ma to napiſmo: Lubuſcze so mjes ſobu! Schto ma tuto napiſmo na ſebi?

Tam běſche pschezo ſtudzeń byla, ale běſche to jeno drjewjane karto, w kotrejž so woda, kiz s horow běſeſche, hromadžesche. Pschi tutej ſtudni bydlesche staru muž, Imhof s mjenom, kiz běſche we swojim čazbu najlepſhi a najkroblischi hóřski wodzér byl. Wón pak běſche pschi tym tež luboscži, k woporam ſwólniwy muž, kiz je wescze ſto krócz ſwoje žiwjenje wažil, so by druhich s njeſboža wutorhnyk, hdz běchu ſebi w horach s pschemernej krobloscžu pschedaloſko ſwěrili byli. Hdz běſche so nětk ſestaril, bě jemu žel, so njemóžesche nikomu wjazy niczo k luboscži czinicž a s wodzernjom bycz.

Khudy tež bě a njemóžesche nikomu niczo wjazy dawacž, dokelž běſche hižom předy wscho, schtož běſche ſaſkužil, mjes khudzych roſdawał. Nětko pola zwójego ſyna na wumjeñku bydlesche. Duž ſapocža, wjeczor, hdz ludžo s džela domoj džechu, pschi ſtudni ſydacž a wſhem wodu k piczu ſe ſymneho hóřského žórká poſkiecž, a czerpaſche wodu s hlinjanym ſaranom. To so ludžom lubjeſche a jím bu waschnje, wjeczor na dompučzu pola Imhofes nana něchtó wody k wokſchewienju wupicž. Haj, něchtóžkuli by hodžinku dleje dželał, dokelž wjedžesche, so psched wrotami czerſtu wodu poředženu doſtanje, a něchtóžkuli druhí njeidžesche wjeczor do korežmy, wschał běſche so pola Imhofez nana napił a běſche wot njeho tež pschi tym někotre dobre zwójko klyſchal, pschedož tutón ſchědžiwož wjedžesche ſa wscho najlepſhu radu. Tak Imhof to wjele lět činjeſche. Duž wumrie. Wſhem, woſebnym a niſkim, wón pobrachowasche, pschedož wſchitzu běchu jeho luboscž wuzili. Duž wobſamkymu měſhczěnjo, Imhofej k čeſczi tutu ſtudzeń tajku rjanu wutwaricž a k dopomijecžu na njeho jej to napiſmo dacž: Lubuſcze so mjes ſobu!

Nichtó wschał njeje tajki khudy a ſlaby, so njemohk nikomu žaneje luboscze wjazy wopokaſacž.

Lubujcze swojich njepsczechelow!

Mat. 5, 44.

To něhdyn Chrystus ludej pschiwoła, kij psched nim ſedžo na njeho poſluchasche. Lohla wěz je, pscheczelam dobroth wopokaſowacj, a dženja wón naš napomina: Lubujcze swojich njepsczechelow! Pscheczeljo ſu ſo ſa naš starali, a my ſmij jim džak winoiczi; woni nam lubja, naš w pschichodnej nufy podpjeracj, ſo ſhami njebudžemj — ſchto je tehodla lóžsche, hacj ſwojich pscheczelow lubowacj? Sa to cžlowiek žaneho woſebiteho napominanja nje- trjeba. Ale njepsczechelow lubowacj, to je něchtoto druhé!

Mjes ludžimi ſo husto doſez jedyn nad druhim pschenidže. Hdyž ſy ſo cžaſ ſiwiſenja prázovala a ſkónczne masch něchtoto hódne nalutowane, ſ czehož móžech we wyſokich létach ſiwi býc a ſchtož móžech ſwojim džecžom ſawostajicj, a nětlo czi twój bližſchi twoje pjeniesy ſ leſczu wurečzi, ſo je wſchě ſhubiſch, — abo hdyž ſy ſwoje džecži ſwérui ſ wſhemu dobremu džeržak a wone běchu kaž lubosne kwětki, ſ rožu pobožnoſcze krjepjene, roſezechu Bohu a tebi ſ wjeſelu, a nětlo je twój bližſchi do hrécha ſawjedze a ſ twojeju wočow ſo tehodla wſchědne reſi horžich ſylſow lija — móžech ty tajkeho cžlowjeka lubowacj? Njeje doſez, ſo ſo wobknježiſch, ſo, hdyž wón nimo tebje dže, ſamjeni njevoſmijesch, ſo by jemu ſ nim noſ roſſchęzpiſ? Može ſebi něchtó wot tebje žadacj, ſo tajkeho cžlowjeka lubujesch? A tola lubujcze ſwojich nje- pscheczelow! Tón ſebi to wot waž žada, kij je wjazy wot ſlych ludži czerpicz měk, hacj něchtó druhí, a kij je tola njeſchecſtał, nje- pscheczelow lubowacj. Tón ſebi to wot naš žada, kij ma ſa tých, kofiz ſo ſapreč ſweda a ſ nim ſiwi ſchiz njeſzu, myto, kotrež wſchě ſemiske bohoſcze bohacze ſaruna. A tajka luboſcz je tež mječ, ſ kotrež njeſchecſela naſferscho pschewinjesch a ſa ſo dobužesch. Na twoje ſwarjenje ſtaji wón wjetſche ſwarjenje, na, twoje psche- ſzehanje wjetſche pscheczehanje. Hdyž pak na njeho ſ prawej wutrobné luboſczu pschiidžesch, dha wón psched tobu kaž woſak ſteji, kotremuž ſtej tſelba a mječ wupadnýloj. Wón dyrbí ſo tebi pod- dacj. Maſch-li njeſchecſela, ſpytaj ſ luboſczu — tón kředk wěſcze pomha. Woheń njemž wſchó roſeſkřecj, ale luboſcz křdu twjerdu wutrobu ſmječči.

Duž chzemj ſebi dženžniſche ſłowo: Lubujcze ſwojich nje- pscheczelow, tak prawje hľuboko do wutroby ſapižacj. A ſchtož po- nim cžini, tón polóża ſebi bóle hacj ſ něčim druhim ſwoje ſiwiſenja a woſebje tež ſwoje — wumrjecze.

Bože džecžatſtwo.

Romſk. 8, 14—17.

Chzech Bože džecžo býc, mój ſchecžano,
Schecžep Chrysta wobras do ſo hľuboko,
So czi, kaž jemu, hréchi hroſnoſcž ſu
A luboſcz, miloſcz blyſtve ſe wóczku;
So th, kaž poſtrow Boži ſ njeſjeſ ſy
Do ſweta hrécha, hdyž ſtajeny.

Njeſch jeno Boži Duch tak wodži cže,
So to ſo w ſlowach, ſlukach poſaze;
Budž w kóždy cžaſ kaž ſbóžnik ſmyžleny,
Dha woprawdze ty Bože džecžo ſy,
Kij ſbóžnoſcz kloži hýrom na ſemi
A ſ Božej hnadi tež we wěčnoſczi!

K. A. Fiedler.

Jako temu Knjeſej.

„Wſchitko, ſchtož wj cžinicze, to cžinicze radži ſ wutrobu jaſo temu Knjeſej a niz jaſo cžlowjekam.“ Kol. 3, 23.

Stara Kowarjowa běſhe lhuda, mało rjana žónska ſ pihowym woblicžom, a ju dale nichto woſebje ſedžbu njeſeſe. Hdyž pak by we ſwojej malej ſtvičžy ſa ludži ſchaty plotowala a pschi tym ſwoje rjane duchowne lhérliſche ſpěwala, by tola něchtóžkuli psched jejnym woſnjeſchkom poſtał, ſo by na ſpěw poſluchal.

„Kowarjowa,“ taſ junu knjeni radžicželska rjeknij, kij ſej dželo pschinjeſe, „ja njerohymju, kaf móžecze wj zylu džen w tutej cžoplej ſtvičžy ſtacj a pschi tym hiſhcze tajka wſcha wjeſhela ſpěwacj.“

„Ach, knjeni radžicželska,“ wona wotmolni, „Bóh je mi runje tuto dželo dał; a hdyž ſy ſprózna a bych najradſcho mor- ſtala, dha ſo teho ſchprucha dopomijju: wſchitko, ſchtož wj cžinicze, to cžinicze radži ſ wutrobu jaſo temu Knjeſej a niz jaſo cžlowjekam, a nětlo ſebi ja myžlu, ſo tón knjes pódla mje ſteji a ſo by mje jara ſrudžilo, hdyž by wón widžal, ſo ja ſ njewolu a njerad ſwoje dželo dokonjam. Potom ſebi wjeſhely lhérliſch ſaspěwam, a mjes tym, ſo moje horze želeſhko ſaldy ſe ſchatow wuhlađkuje, ſebi na to myžlu, kaf mohla ſwojim ſužodam jich ſchropawne pucze trochu wuhlađkowacj.“

„Tam, wyshe mje, bydli Wiczasez wowna. Wona je na zylym cžele ſlemjena a pschi tym nimale ſlepá. Hdyž ja nětlo ſpěwam, ſwieſheli ju to, a wona wě, ſo je hiſhcze něchtó na ſwěcze, kij ſebi na nju myžli, a wona ſo taſ wopuschczena nječuje. A mały Waltař, kij je w ſtvičžy pódla njeje, ma ſlaby lhribjet a dyrbí na ſwojim ložu wot ranja hacj do wjecžora ležecj. Zeho macz w fabrizy džela a halle wjecžor poſdze domoj lhodži. Hdyž ſo jemu nětlo, dokež je ſam, ſtyska, abo hdyž jeho lhribjet jara boli, duž ſ ſijom na ſchpundowanje dyri, tehdyn ja jeho jemu naje- lubiſchi ſpěw ſanjeſhu, a wón horkach wyshe mje ſobu ſpěwa, hacj ſažo njeſdrémne. Dyž a dyž tež ſ njemu horje ſuſmjež du, pschi- niſeſhu jemu czerſtwu wodu a ſznamo někajki wobras, kij běch ſe ſawalkami ſobu doſtała, a potroſhtuju jeho. Haj, knjeni radži- cželska, Bóh je mi taſ dobrý, ſo dyrbu tež ja něchtoto cžinicze, tym ſ pomožy a ſ wjeſheli, kotrež ſo taſ derje njeindže kaž mi.“

A tuta ſpokojna žónska ſo hubjenje ſiwiſe, w malej ſtvičžy bydlesche a mjeſeſhe cžaſ ſiwiſenja to dželo, ſe ſwojim želeschkom druhim ludžom ſaldy ſ jich ſchatow wuhlađkowacj.

Njemohl tež Th, ſo by ſo Bohu džakował, něchtoto ſ pomožy ſhudemu bližſhemu cžinicze?

Sſony.

Kóždy cžitar biblie wě, ſo je ſo Bóh ſ khwilemi psches ſonh a widženja ſjewiſ. Pomyl ſebi jeno na Jofesa, Jakuba abo tež na Marijeho mandželskeho. Woſebje mějachu profetojo husto widženja; tak wěſhči tež profeta Joel (2, 28): „Ja chzu wot mojeho Ducha na wſchó cželo wulecz a waschi ſyňojo a džowki budža wěſhčicj, waschi ſtarſchi budža ſony měcz a waschi mko- dženzy widženja widžecj.“ S wjetſcha wſchak pak nětlo wo ſonach to płaczi, ſchtož Sirach 34, 1—3 wucži: „Hlupi ſpuscheczeju ſo na ſony. Schtož na ſony wjeli džerži, tón pschima ſa ſcženom a chze wetr ſapschijecj. Sſony nicžo njeſku hacj ſnamjenja bjes cžela.“ Tehodla ſebi nichto dla žaneho ſona ani nadžijow ani cžejſkich myžli cžinicze njeſhmě. Tola pak Bóh hiſhcze dženja druhdy ſ někomu psches ſón rěči, njech jeho psches njón napomina abo warnuje abo tež troſhtuje. Hdyž ſo Bóh tak někomu psches ſón ſjewi, temu wón tež poſku wěſtoscž ſobu pschinjeſe, ſo wón ſam ſ nim rěči, a kóždy budže tež na tajki hlož ſedžbowacj a po nim cžinicze. So Bóh to taſ hiſhcze dženja cžini, ſa to manj wjeli pschikladow.

Hdyž běsche Napoleon I. hishcze khudh leutnant, wumrje jemu jeho nan. Tak wsa wón swojeho mlodscheho bratra k řebi, so by jeho wucžil. Tutoň ras rano trochu posdže se swojeje komorki pšchindže. Napoleon jeho ſwarjeſche a džesche: „Hdže dha, luby bratskó, dženža tak dołho težiſche?“ — „Ach“, wón wotmolwi, „ja mějach runje tajki rjany hón.“ — „Kajki dha?“ — „Mi ſo džiſeſche, ſo ſu mje ſa krala ſčinili a tebje ſa něſchtu hishcze wjetſche!“ — „Po tajkim ſa khězora“, Napoleon ſměſkotajo wotmolwi. „Gžaž wſchak to poſkaže. Mjes tým paſ chzemoj nětko pílne wuknhež!“ A 20 lét poſdžiſcho (2. dez. 1804) bu Napoleon khězor a 2 lécze poſdžiſcho ſčini wón swojeho mlodſcheho bratra ſa hollandského krála.

Těž ſo wo starym Fryzu powjeda, ſo mějefche tón 15. aug. 1769 hón, w kotrymž jažnu hwědu widžesche, kž bu pſchezo jažniſcha a wjetſcha a wſchě druhe hwědu ſe ſwojim ſwětlem pſchežahasche. Ma jene dobo paſ ſo wona ſhubi, ſo ničo wjazh wo njej widžicž njebe. Runje 15. aug. 1769 paſ bě ſo na kupy Korsika Napoleon I. narodžil.

Pſched něſchtu lětami bydlesche w Erfurcze pěkný a ſprawny zloniſ. Tutoň nahle wumrje, a jako ſa jeho poſkladnizu hladachu, tam wjele pjenjes pobrachowasche. Sawoſtajeni mějachu tu ſummu ſarunacž, tola wſcho jich ſamoženje njedobžahasche. Nichtó paſ, kž bě teho njebocžicžeho ſnał, tajku njehwěrnoſcž ſa niožnu njedžeržesche. Krótko po jeho ſmjerči mějefche jeho 16 lětny ſyn ſpodžiwe widženje. Žemu ſo džiſeſche, ſo jeho nan pſched nim ſteji a jeho do iſtwy wjedže, w kotrejž ſo měſtečanská rada ſkhadžuje, jeho na pſchedžydowu ſtol pokafuje a jemu ſadu ſtoła pjenježny kafchcžik widžicž dawa. Tón ſyn, kž hishcze ženje w tutej ſtwje był njebe, naſajtra proſchesche, ſo běchu jeho do njeje dowjedli. Woni to cžinjachu, a kaſ ſo wón džiwasche, jako bě tam wſho tajke, kajkež běſche wo ſynje widžal. Pſchede wſchém paſ tež ſadu ſtoła tón wo ſynje wuhladanu pjenježny kafchcžik namaka, w kotrymž běchu wſchě te pobrachowaze pjenjesy nutſlach. Nětko bě wſho w najlepſchim rjedže a tej ſwójbje ſo poſta ſteji.

Pření inspektor Basleského mižionſta, Bohatkwal Blumhardt, by huſčiſcho ſe ſwojich mlodých lét tónle podawki powjedal. Wón chžysche pruhowanje cžinicz ſa doſtacže mjeno „Doktor“. Vědomnoſcze ſa to wſchak mějefche, ale k temu bě tež 200 ſchěznaſtow trjeba, a te wón njemějefche. Šako wón nětko kaž pſchezo we wucžiſkej hodžinje na wucžbu ſwojeho professora, stareho doſtajneho muža, poſluchasche, ſo tón na ſonu hodžinu praschesche: „Njeje mjes Wami něchtó, kž Blumauer rěka?“ Nichtó ſo nje wotwoła. „Abo ma ſnano mjes Wami něchtó podobne mjeno?“ ſo professor dale praschesche. Duž nětko Blumhardt ſwoje mjenowasche. Tón professor na to k njemu džesche: „Duž pójče nětko ſo mnú ſobu na moju ſtwu!“ Hdyž běſchtaj tam döſchloj, ſo tón wucžer Blumhardta praschesche: „Njewěrno, Wy pjenyesy trjebacže?“ — „Temu wſchak tak je,“ mlody Blumhardt wotmolwi a tež powjedasche, ſelko a k čemu je trjeba. Duž džesche tón professor k ſwojemu ſhamorej, wucžahný ſ njeho 200 ſchěznaſtow a pſchepoda je jemu ſ tými ſlowami: „Tute pjenyesy dyrbju Wam dacž a to dla ſona, kotryž ſym ſańdženu náz měl. Wy widžicž, ſo ma Bóh hishcze pſchezo pucže a ſredki, tým ſwojim pomhacž.“

A tole je tež pſchezo to najrjeňſche na wſchěch tajkich wiđenjach. Kaž wětrj a woheń, tak Bóh tež ſony ſa ſwojich jandželov trjeba, hdyž ſo to jemu ſpedoba, ſo by cžlowjekam pomoz pôplat.

Byle cžiste ſwědomnje.

Pſched dlejſchim čažom bě w ſendželskej wěſth Domach Olivier ſiwy. Tón bě ſa ſwoje mlode ſeta jara lohke žiwenje wjedl, bě ſo do wſchěch móžnych wjeſzelow podnórił a pſchi tým wſcho to ſwoje pſchecžinił; a hdyž bě ſ tym hotowy był, ſebi pola wjele pſchecželow dołha načinił, kž wjazh ſaplačicž njemóžesche. Wón bě ſ dobreje ſwójbý a mějefche tehodla ſ wopředka pomožnych pſchecželow doſcž; na poſledku paſ jemu wſchitzh kribjet wobročicžhu a temu njebolakej ničo wjazh njepožčowac̄hu, a wón dyrbjesche ſo ſkóncžnje ſ platanjom cžrijow žiwiež.

Duž ras w zýrkvi wěrjazeho duchowneho předowacž ſkyschesche. To jeho mózniſe hrabny a jemu jeho wocži wotewri. Wón ſo dohlada, kajke njeknicžomne žiwenje bě wjedl a bu wſchón hinaſchi. Seho předawſcha neprawda paſ jemu pſchezo hishcze na ſwědomnju ležesche. Žemu bě, jako budžiſche te požčene pjenyesy kradnýl był. Duž doſta ſo jemu to ſbože, ſo wot dalscheho wuja, na kotrehož ſebi ani wjazh pomyſlil njebe, wjetſchu ſummu pjenyes namrě. Seho prěnja myſl bě nětko, ſ tutym pjenyesami wſchón ſwój dołh ſeaplačecž. To paſ ničo lohke njebe. Někotsi jeho wěricželjo běchu ſo mjes tým pſchecžahnýli, druhý běchu wumrjeli, tſecžich mjenia wjazh njehnajesche. Wón paſ ſo ſatraſhiciž njeda, ale kupi ſebi konja, ſydný ſo na njeho, wsa ſebi wſchě ſwoje pjenyesy a jehasche ſ jeneho města do druhého a ſaplači, ſomuž bě něſchtu winoſty. Ženemu mějefche 1000 hr., druhemu 2 hr. dacž. Něždy paſ ſwoje pjenyesy doſta. Žedyn, ſotremuž běſche zýle ſnadny pjenyes dołžny był, k njemu rjekný, ſo to tola trjeba njeby bylo, ale jeho wotmoſvjenje bě: „Ja paſ chzu zýle cžiſte ſwědomnje měcž!“ Husto by dla hubjeneje hriwny, kž bě winoſty, wjele mil daloko jechal. Po něſchtu njedželach běſche tak paſ 70 ludži pobyl, ale mějefche hishcze wjele pſlačicž a jeho pjenyesy běchu ſwudawane. Duž ſkóncžnje ſwojeho ſonja pſcheda a khodžesche nětko pěſhi po kraju wokoło, hacž bě wſchón dołh hacž na poſledni pjenyes ſaplači. Nětko mějefche, po cžimž bě tak jara ſedžil, zýle cžiſte ſwědomnje, a ſbožowny a bohaty ſaž kral ſo na ſinohu ſydný, ſlepaſche, ſchijesche a ſmoleſche dale jako ſchewz wſchón wjeſhely, ſo mějefche nětko ſažo cžezne mjeno pſched ludžimi a w ſebi „zýle cžiſte ſwědomnje.“

Wón ſo tež po něčim ſažo wobohacži a je na poſledku druhim wjele dobrotoſ ſžinicz mohl.

Cžiň teho runja!

Wſchelake ſ bliska a ſ daloka.

— Pſchichodnu pónoželu ſo ſařſki dohodny ſakoi w ſejmje wurađujuje. Po nim maja wožadu wěſth džel ſařſkých dohodow na wſchinoſcž wotedacž. Sa to paſ ſ teje poſkladnizu, ſotraž tak narоſcže, ſtat starobne pſchilohi placzi a žana wožada wjazh pſchilohow placzič njetrjeba.

— Elektriske ſwětlo ſo nětko tež ſ Budyschina k połnoſy hacž do ſkulowa położi, hdyž je ſastupjeſtwo města Budyschina ſa to nusne wudawki pſchiswolilo. Duž doſtanu Njewacžidlo, Rakež, Komorow, Trupin atd. w bližſchim čažu elektriske ſwětlo.

„Pomhaj Bóh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale je tež we wſchěch pſcheda wárnjach „Sſer. Nowin“ na wſach a w Budyschinje doſtacž. Na ſchitwórczela placzi wón 40 pj., jenotliwe cžiſla ſo ſa 4 pj. pſchedawaju.